

Tentoonstelling ADEMTOCHT van kunstenares Jip Wijngaarden

Op dinsdag 15 april 2025 is het tachtig jaar geleden dat Leeuwarden werd bevrijd van de Duitse bezetting. Reden voor de kunstcommissie van de Grote of Jacobijnerkerk om de tentoonstelling 'ADEMTOCHT' te organiseren van de nu in Zuid-Frankrijk woonachtige kunstenares Jip Wijngaarden. Ter gelegenheid van deze tentoonstelling geeft Art Revisited het kunstboek 'A portrait of Jip Wijngaarden' uit.

De expositie bestaat uit een 25-tal schilderijen intens van kleur en groot van formaat, bronzen beelden en objecten van keramiek. Jip neemt ons mee naar tijden van weleer, naar gebeurtenissen uit het verleden, die ons vandaag de dag weer aanspreken. Haar werk zit vol verhalen die met elkaar vervlochten zijn. Sommige verhalen zijn zeer persoonlijk.



Hier onder volgt het verhaal van Jip bij enkele schilderijen.

15 April 1945 Bergum | 90 x 110 cm | 2024 | olieverf op doek (zie hierboven)

« Toen ik werd gevraagd voor een eventuele expositie in de Jacobijnerkerk in Leeuwarden die geopend zou worden op 15 April 2025, om 80 jaar bevrijding te vieren, gaf mijn moeder mij haar poëziealbum uit 1944-1945 met versjes van vriendinnetjes die ondergedoken zaten. Ook gaf ze me foto's van de zeer gelovige familie Douma door wie ze was opgevangen en veel brieven van haar hand. Mijn moeder, Ankie Besnard-Walch is tijdens de hongervinter van 1944 met een kindertransport uit Amsterdam gehaald. Het was een gevaarlijke onderneming, 's nachts over de Afsluitdijk, waarna de uitgemergelde kinderen in Friesland bij gezinnen werden ondergebracht. Ankie zat in Bergum, een dorpje vlakbij Leeuwarden, waar ze op 15 april de bevrijding meemaakte en aan haar moeder schreef: *'Hoera, Hoera, we zijn bevrijd. O moeder ik ben zo blij we zijn bevrijd. Zondagmorgen om 8 uur 's morgens (15 April) zijn we bevrijd alles is goed gegaan er is helemaal niet gevochten hier.'* Mijn moeder is in de zomer van 2024 op 93 jarige leeftijd overleden. Dit schilderij is mijn afscheid aan

haar. Met de geborduurde haan, het embleem van Frankrijk, die ik als kind bij mijn oma geborduurd heb, breng ik haar de laatste groet. »



Ademtocht | 80 x 85 cm | 2024 | olieverf op doek

Op het schilderij 'Ademtocht' vinden we een beeld uit vervlogen tijden. We zien de Grote of Jacobijnerkerk en statige panden die, als het ware in de ruimte zweven. De bewoners zitten veilig in hun huizen en de enige mensen die we ontmoeten op dit schilderij zijn de Joodse medeburgers. Het is een uittocht van mensen met koffertjes, hun uiteindelijke bestemming ligt gelukkig in de handen van Eeuwige.

Maar vandaag vieren zij de bevrijding niet mee, ook hun kinderen en kleinkinderen zullen niet door de stad met vlaggetjes lopen zwaaien. Geruisloos lijkt een hele generatie te zijn opgelost... te zijn vermoord. En wij, kunnen wij de bevrijding vieren zonder hen te herdenken? En zonder te overdenken wat er toch in vredesnaam zo vreselijk fout is gegaan?



Bring them home now! | 90 x 110 cm | 2024 | acrylverf op doek

Weer een ander verhaal wordt verteld op het schilderij 'Bring them home now' waar we een landkaart en een halfvergane vlag zijn te zien zien. Deze werden gevonden door een vriendin in Israël op de plek waar het muziekfestival Supernova op 7 oktober 2023 veranderde in een bloedbad. De landkaart heb ik op het doek geplakt en de vlag zo gedrapeerd alsof het de tranen van het Joodse volk zijn die worden opgevangen in zes vaten. Deze watervaten werden gebruikt voor een reinigingsritueel en komen uit het verhaal van de Joodse bruiloft in Kana, waar zo'n 2000 jaar geleden de Messias zijn eerste wonder verrichtte en het water in wijn veranderende. Het is een belofte dat eens andere tijden zullen aanbreken.



Jakobs ladder | 160 x 140 cm | 2025 | olieverf op doek

Een stilleven, op een tafeltje restjes van het sjabbatsmaal, een klok en een jasje. Het beeld roept een unheimisch gevoel op en doet denken aan een oproep tot vertrek. Joodse mensen hadden tijdens de Tweede Wereldoorlog vaak hun koffer klaarstaan.

Op de voorgrond van het schilderij ligt een man vredig te slapen met zijn hoofd op een steen. In een visioen ziet hij een ladder die reikt tot de hemel. Een boekrol vliegt over de skyline van New York en het Central Park. Is het weer tijd om te vertrekken, de koffers in te pakken?

Wanneer ben je eigenlijk ergens veilig? En waar ben je eigenlijk ergens thuis?



Rendez-vous amoureux | 140 x 160 cm | 2021 | olieverf op doek

In een ondeelbaar ogenblik, een oogwenk, wanneer de engel op de laatste sjofar blaast, zullen de doden herrijzen. Dan komen alle eindjes samen, het Boek des Levens wordt afgesloten, het feest kan beginnen. 'Rendez-vous amoureux' is een schilderij over de ultieme bruiloft, over eenheid en het begin van een nieuwe schepping.



Gebet | bronze beeld | 2020

‘Wat er is, was er al, en wat zal komen, is al geweest en God haalt wat voorbij is altijd weer terug.’

Deze woorden van Prediker, klinken door in het werk van Jip Wijngaarden haar schilderijen en beelden hebben een meditatieve kant en nodigen U uit tot overdenking en herdenking.

Vanaf donderdag 17 april t/m 20 september is de expositie ‘ADEMTOCHT’ te bezichtigen:
april en mei do. – za.
juni t/m 20 september: di. – za van 13.00 tot 16.00 uur

Commissie kerk en kunst
wijkgemeente De Jacobijner
Andries Monna, voorzitter
Betty Halma, secretaris

